

REFERAT AF TELEFONSAMTALE

Telefonnotat om overskridelse af udvalgsrammen

1. Henvendelse fra kommunen

Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtog den 1. december 2025 en henvendelse fra en medarbejder i en kommune, der ønskede oplysning om, hvorvidt udvalgsrammen kan overskrides i tilfælde af overtallige medlemmer, som en valggruppe vil være berettiget til som følge af suppleringsreglen i § 27, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Medarbejderen oplyste i den forbindelse, at kommunen i styrelsesvedtægten har fastsat et vederlag til menige medlemmer af de stående udvalg.

Spørgsmålet blev stillet i forbindelse med kommunalbestyrelsens kommende konstituering.

2. Retsgrundlag

§ 27 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 69 af 24. januar 2024) lyder således:

”§ 27. Har en gruppe ikke ved forholdstalsvalg i henhold til § 24 fået så mange pladser i de stående udvalg, som den ville have fået ved en fordeling under ét af samtlige pladser i disse udvalg, har gruppen ret til at få det manglende antal anvist ved overtagelse af pladser fra den eller de grupper, der ved den første fordeling har opnået for mange. Den gruppe, der har krav på yderligere udvalgspladser, kan kræve, at der ikke efter foranstående anvises den mere end én plads i hvert udvalg.

Stk. 2. Uoverensstemmelser mellem grupper, der skal afgive udvalgspladser efter foranstående bestemmelser, afgøres af kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Såfremt en gruppe ved anvendelsen af den i stk. 1 og 2 angivne fremgangsmåde mister flertallet i et udvalg, kan gruppen udpege et så stort antal overtallige medlemmer af vedkommende udvalg, som er nødvendigt for at bevare flertal i dette.”

Af Hans B. Thomsen m.fl.: Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, side 508, fremgår følgende vedrørende suppleringsreglen i § 27, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse:

”Til stk. 3. Suppleringsregel ved mistet flertal i et udvalg

Efter stk. 3 kan en gruppe, der som følge af afgivelse af udvalgspladser efter stk. 1 og 2 mister sit flertal i et udvalg, udpege overtallige medlemmer af udvalget, således at flertallet bevares.

Der skal ikke foretages ændring i styrelsesvedtægten, i anledning af at medlemstallet i et stående udvalg forøges som følge af reglens anvendelse.

Der er ikke grundlag for at kræve, at en gruppe skal afgive udvalgspladser på en sådan måde, at anvendelse af bestemmelsen i stk. 3 begrænses mest muligt. Det vil således ikke være ulovligt, at en gruppe, der skal afgive flere pladser, afgiver disse fra samme udvalg med den konsekvens, at der må udpeges et større antal overskydende medlemmer, uanset om dette kunne være undgået ved afgivelse af pladser fra andre udvalg.

Suppleringsreglen kan medføre, at et udvalgs medlemstal lovligt kommer til at overstige halvdelen af kommunalbestyrelsens medlemmer, jf. § 17, stk. 1. (Skr. af 18. maj 1982, j.nr. 1982/123/0927-2, resumé-databasen 82.1.9)."

§ 7 i bekendtgørelse nr. 1325 af 13. november 2025 om vederlag, diæter, pension m.v. for kommunale hverv (vederlagsbekendtgørelsen) lyder således:

"§ 7. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde udvalgsvederlag til medlemmer af kommunalbestyrelsen for medlemskab af økonomiudvalget, stående udvalg og særlige udvalg nedsat i medfør af § 17, stk. 4 og 5, i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i styrelsesvedtægten fastsætte bestemmelse om, at der ydes vederlag til formænd for stående udvalg, næstformænd for økonomiudvalget og stående udvalg, formanden for børne- og ungeudvalget, næstformanden for børne- og ungeudvalget og formænd for udvalg, som kommunalbestyrelsen har henlagt opgaver til efter § 35, stk. 2, i folkeoplysningsloven.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ydes vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer, der er formænd for særlige udvalg nedsat i medfør af § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, eller næstformænd for særlige udvalg nedsat i medfør af § 17, stk. 4 og 5, i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 4. Summen af de årlige vederlag, der kan ydes efter stk. 1-3, kan højst udgøre følgende procenter af vederlaget til formanden for kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune:

- 1) Under 12.501 indbyggere: 166 pct.
- 2) 12.501-20.000 indbyggere: 191 pct.
- 3) 20.001-25.000 indbyggere: 235 pct.
- 4) 25.001-30.000 indbyggere: 245 pct.
- 5) 30.001-40.000 indbyggere: 275 pct.
- 6) 40.001-60.000 indbyggere: 305 pct.
- 7) 60.001-80.000 indbyggere: 315 pct.
- 8) 80.001-90.000 indbyggere: 330 pct.
- 9) Over 90.000 indbyggere: 370 pct.
- 10) Odense og Aalborg Kommuner: 400 pct.
- 11) Aarhus Kommune: 415 pct.

12) Københavns Kommune: 440 pct., jf. dog stk. 8.

Stk. 5. Vederlaget for det enkelte hverv efter stk. 2 og 3 fastsættes som en procentdel af vederlaget til formanden for kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune og kan udgøre indtil 40 pct. af dennes vederlag.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om fordeling af vederlag til de i stk. 1 nævnte udvalg og om vederlag for de i stk. 3 nævnte hverv. Fordelingen skal foretages forud for og med virkning for mindst ét regnskabsår ad gangen. En nyvalgt kommunalbestyrelse kan dog i første kvartal af funktionsperioden træffe beslutning herom med virkning fra den 1. i måneden efter beslutningens vedtagelse. Fordelingen kan i øvrigt ændres i løbet af regnskabsåret, hvis der foretages ændringer i udvalgsstrukturen.

Stk. 7. Det beløb, der efter stk. 6 er fordelt til et udvalg, fordeles ligeligt mellem udvalgsmedlemmer, der er udpeget af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer. Ved fordelingen ses der bort fra udvalgets formand og næstformand, hvis disse modtager vederlag for formands- henholdsvis næstformandshvervet.

Stk. 8. Træffer Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune beslutning efter § 20, stk. 1, 2. pkt., i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, forhøjes summen af det årlige vederlag som nævnt i § 7, stk. 4, nr. 12, til 450 pct. ved udnævnelse af to næstformænd henholdsvis til 460 pct. ved udnævnelse af tre næstformænd for børne- og ungeudvalget.”

Af vejledning nr. 9.631 af 15. juni 2022 om vederlag, diæter, pension m.v. for kommunale hverv (vederlagsvejledningen) fremgår blandt andet:

”2.4.1. Vederlæggelse af medlemmer af økonomiudvalget, stående udvalg, særlige udvalg og børn og unge-udvalget (bekendtgørelsens § 7, stk. 1, 4, 6 og 7)

Samlet pulje for udvalgsvederlæggelse (bekendtgørelsens § 7, stk. 4)

Der er i vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 4, fastsat en samlet pulje for vederlæggelse af de udvalgsmedlemmer, udvalgsformænd og udvalgsnæstformænd, der er omfattet af vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 1 -3. Vederlæggelsen af medlemmer af særlige udvalg skal således ske inden for de gældende økonomiske rammer for vederlæggelse af udvalgsmedlemmer, udvalgsformænd og udvalgsnæstformænd i kommunen.

Summen af de årlige vederlag, som kommunalbestyrelsen kan beslutte at anvende til vederlæggelse af udvalgsmedlemmer, udvalgsformænd og udvalgsnæstformænd, udgør en fast procentsats af vederlaget til formanden for kommunalbestyrelsen, afhængigt af kommunens indbyggertal, jf. vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 4. I tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen allerede i fuldt omfang har disponeret over puljen, vil ekstraudgifter til vederlæggelse af stedfortrædere for udvalgsmedlemmer, jf. vederlagsbekendtgørelsens §§ 8 og 9, dog kunne afholdes uden for puljen.

Ved en kommunes indbyggertal forstås kommunens indbyggertal pr. 1. juli i det foregående år i henhold til den af Danmarks Statistik offentliggjorte opgørelse over befolkningen i de enkelte kommuner, jf. § 37, stk. 1, i vederlagsbekendtgørelsen. Falder indbyggertallet i kommunen, opretholdes de ovenfor anførte puljer indtil udløbet af kommunalbestyrelsens funktionsperiode, jf. § 37, stk. 2, i vederlagsbekendtgørelsen.

Kommunalbestyrelsens beslutning om fordeling af udvalgsvederlag (bekendtgørelsens § 7, stk. 6 og 7)

Kommunalbestyrelsens beslutning om fordeling af udvalgsvederlag mellem de enkelte udvalg skal efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 6, træffes forud for og med virkning for mindst ét regnskabsår ad gangen, dog således at en nyvalgt kommunalbestyrelse kan træffe

beslutning herom i første kvartal af funktionsperioden med virkning fra den 1. i måneden efter beslutningens vedtagelse. Beslutning kan endvidere træffes på det konstituerende møde, hvis der er enighed herom. Fordelingen kan efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 6, i øvrigt ændres i løbet af regnskabsåret, hvis kommunalbestyrelsen foretager ændringer i udvalgsstrukturen.

En nyvalgt kommunalbestyrelse vil – indtil en ny beslutning om udvalgsvederlag eventuelt træffes i løbet af første kvartal af funktionsperioden – kunne yde udvalgsvederlag i henhold til den hidtidige kommunalbestyrelsesbeslutning herom. Hvis en nyvalgt kommunalbestyrelse træffer beslutning om fordeling af udvalgsvederlag i januar måned, vil udvalgsvederlag for januar måned således blive ydet i henhold til den tidligere kommunalbestyrelsesbeslutning herom, mens den nyvalgte kommunalbestyrelses beslutning får virkning fra 1. februar.

Det beløb, som kommunalbestyrelsen efter de ovennævnte regler har fordelt til et udvalg, fordeles efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 7, ligeligt mellem de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der er medlemmer af det pågældende udvalg. Ved fordelingen ses bort fra udvalgets formand og næstformand, hvis disse modtager vederlag for formands- henholdsvis næstformands-hvervet, jf. herom afsnit 2.4.3. Tilsvarende ses ved fordelingen bort fra en borgmester, der måtte være medlem af udvalget, jf. kapitel 5.

Derimod kan der til medlemmer af forskellige udvalg ydes forskellige vederlag. Herved kan tages højde for en forskellig opgavefordeling udvalgene imellem.”

Af Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 5. juni 2024 til KL, sagsnr. 2024-1901, der er offentliggjort i Indenrigs- og Sundhedsministeriets resumédatabase 24.5.3, fremgår blandt andet følgende:

”KL har ved e-mail af 2. februar 2024 bedt Indenrigs- og Sundhedsministeriet om at svare på en række konkrete spørgsmål om konstituering og vederlag efter lov om kommunernes styrelse og vederlagsbekendtgørelsen.

Således har KL stillet følgende spørgsmål (ministeriets formuleringer):

[...]

Spørgsmål 4: Hvorvidt vederlag til en konstitueret udvalgsformand, jf. vederlagsbekendtgørelsens § 10, skal afholdes inden for vederlagsrammen i vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 4. Spørgsmålene besvares hver for sig i det følgende.

[...]

4. Spørgsmål 4

4.1. Retsgrundlag

Vederlagsbekendtgørelsens § 7 har følgende ordlyd:

”§ 7. [...]”.

Vederlagsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, har følgende ordlyd:

”§ 10. Et udvalgsmedlem, herunder en næstformand, der på grund af formandens fravær er konstitueret som formand for et udvalg i en periode på mindst 2 uger, modtager i funktionsperioden vederlag svarende til formandens vederlag forholdsmæssigt for den pågældende periode. Vederlaget efter 1. pkt. regnes fra det tidspunkt, hvor medlemmet konstitueres som formand. Funktionsvederlag kan højst ydes i en uafbrudt periode på 9 måneder.”

4.2. Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering

Udvalgspuljen i henhold til vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 4, dækker alene udgifterne i henhold til vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 1-3. Udgifterne til vederlæggelse af en konstitueret udvalgsformand, der sker med hjemmel i vederlagsbekendtgørelsens § 10, skal dermed ikke afholdes inden for udvalgspuljen.”

3. Vurdering

3.1. Indledningsvis bemærkes, at såfremt en valggruppe ikke ved forholdstalsvalg for hvert stående udvalg for sig i henhold til § 24, jf. § 25, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse har fået så mange pladser i de stående udvalg, som valggruppen ville have fået i henhold til § 24 i lov om kommunernes styrelse ved en fordeling under ét af samtlige pladser i de stående udvalg, har valggruppen ret til efter de nærmere regler i § 27, stk. 1 og 2, i lov om kommunernes styrelse at få det manglende antal anvist ved overtagelse af pladser fra den eller de grupper, der ved den første fordeling har opnået for mange. Såfremt en gruppe ved anvendelsen af denne fremgangsmåde mister flertallet i et udvalg, kan gruppen udpege et så stort antal overtallige medlemmer af vedkommende udvalg, som er nødvendigt for at bevare flertal i dette udvalg, jf. nærmere § 27, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Denne ret til at udpege et så stort antal overtallige medlemmer af vedkommende udvalg, som er nødvendigt for at bevare flertal i dette udvalg, hviler direkte på lovens regler og kan ikke fraviges af den enkelte kommunalbestyrelse.

3.2. Indledningsvis bemærkes endvidere, at kommunalbestyrelsens beslutning om fordeling af udvalgspuljen mellem de forskellige udvalg og beslutning om fordeling af udvalgspuljen til det enkelte medlem inden for udvalgspuljen skal foretages forud for og med virkning for mindst ét regnskabsår ad gangen, dog således, at en nyvalgt kommunalbestyrelse i første kvartal af funktionsperioden med virkning fra den 1. i måneden efter beslutningens vedtagelse kan træffe beslutning herom, jf. vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 6. De beløb, der er fordelt til det enkelte udvalg, skal fordeles ligeligt mellem udvalgsmedlemmerne, dog således at der ved fordelingen ses bort fra udvalgets formand og næstformand, hvis disse modtager særskilt vederlag for formands- henholdsvis næstformandshvervet, jf. vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 7.

Som anført i vederlagsvejledning kan beslutning i henhold til vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 7, om fordeling af udvalgspuljen imellem udvalgene endvidere træffes på det konstituerende møde, hvis der er enighed herom.

Der stilles ikke krav i vederlagsbekendtgørelsen om, at kommunalbestyrelsens beslutning om fordeling af udvalgspuljen mellem de forskellige udvalg og beslutning om fordeling af udvalgspuljen til det enkelte medlem inden for udvalgspuljen skal fastsættes i styrelsesvedtægten.

3.3. Såfremt der i et udvalg indvælges overtallige medlemmer i medfør af § 27, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, vil også disse medlemmer skulle have samme vederlag som medlem af det pågældende udvalg som udvalgets øvrige medlemmer, når bortses fra formands- og næstformandshvervet, hvis disse hverv særskilt vederlægges, jf. vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 7.

Kommunalbestyrelsen vil i sin beslutning efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 6, om fordeling af vederlag imellem udvalg kunne tage højde for, at det pågældende udvalgs medlemstal er forhøjet. Dette er helt op til kommunalbestyrelsens egen vurdering.

Spørgsmålet er, om en kommune vil kunne overskride udvalgpuljen efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 4, under henvisning til, at der er indvalgt overtallige medlemmer i et udvalg i medfør af § 27, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 4, omfatter udvalgpuljen de vederlag, der kan ydes efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 1-3, dvs. de vederlag, der kan ydes for mænd, næstformænd og øvrige medlemmer af økonomiudvalg, stående udvalg, særlige udvalg nedsat i medfør af § 17, stk. 4 og 5, i lov om kommunernes styrelse samt formanden og næstformanden for børne- og ungeudvalg og formænd for udvalg, som kommunalbestyrelsen har henlagt opgaver til efter § 35, stk. 2, i folkeoplysningsloven. Udvalgpuljen omfatter således samtlige udvalgsvederlag, der gives til de indvalgte udvalgsmedlemmer. Der ses ikke at være hjemmel i vederlagsbekendtgørelsen til at overskride udvalgpuljen som følge af de indvalgte overtallige udvalgsmedlemmer.

Spørgsmålet er herefter, om en kommune vil kunne få dispensation fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet til at overskride udvalgpuljen i denne situation.

En sådan dispensation vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet i almindelighed ikke have saglig grund til at meddele, og i hvert fald ikke i en situation som den foreliggende. Udvalgpuljen efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 4, er differentieret imellem kommunernes størrelse, og er tiltænkt anvendt til at dække samtlige udvalgsvederlag, der gives til de indvalgte udvalgsmedlemmer til de udvalg, der er nævnt i vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 2. Det forhold, at der indvælges overtallige udvalgsmedlemmer i et udvalg i medfør af § 27, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, vil kommunalbestyrelsen kunne tage højde for i sin årlige beslutning efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 6, om fordeling af vederlag mellem udvalgene.

Det forhold, at kommunalbestyrelsen har valgt i sin styrelsesvedtægt at fastsætte udvalgsvederlagets størrelse til de enkelte medlemmer af udvalgene, må forstås under den forudsætning, at udvalgene skal have de medlemmer, der følger af styrelsesvedtægten. Når der i et udvalg indvælges overtallige medlemmer i henhold til suppleringsreglen i § 27, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, kræver dette ikke nogen ændring af styrelsesvedtægten, jf. Hans B. Thomsen m.fl.: Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, side 508. På tilsvarende måde må det antages, at det forhold, at de vederlag, der fordeles til det pågældende udvalg i henhold til kommunalbestyrelsens beslutning i henhold til vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 6, om fordeling af vederlag mellem udvalgene, skal fordeles ligeligt efter vederlagsbekendtgørelsens § 7, stk. 7, mellem det antal medlemmer, der nu er indvalgt i udvalget, inklusive de overtallige medlemmer, ikke kræver nogen ændring af styrelsesvedtægten. Styrelsesvedtægtens bestemmelser må således fortolkes inden for rammerne af den udvalgpulje, der er fastsat i bekendtgørelsen.

4. Konklusion

Hans B. Thomsen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, kontaktede medarbejderen telefonisk og oplyste, at udvalgsrammen for den pågældende kommune ikke kan overskrides, hverken som følge af oprettelse af ekstra udvalg eller som følge af overtallige medlemmer, som en valggruppe vil være berettiget til efter § 27, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Konsekvensen heraf vil derfor være, at vederlaget til medlemmerne - som følge af de over-
tallige medlemmer - ville blive reduceret i forhold til det fastsatte vederlag i styrelsesved-
tægten. Styrelsesvedtægtens bestemmelser må således fortolkes inden for rammerne af
den udvalgpulje, der er fastsat i bekendtgørelsen.